

ශ්‍රී ලංකාව “ඉතා ඉහල අවදානමක” ඇති බවට වර්ගීකරණ ආයතනය අනතුරු අඟවයි

Credit agency rates Sri Lanka “very high risk”

සමන් ගුණදාස විසිනි
2012 ජූලි 11

ශ්‍රී ලංකාවේ ආර්ථික ප්‍රකෘතිභාවය සහ නය අවදානම “ඉතා ඉහල අවදානමක” (අවදානම් ලකුණු 8) සහ ආර්ථික අසමතුලිතතාවයන් සම්බන්ධව “ඉහල අවදානමක” (ලකුණු 7) පවතින බවට ගෝලීය නය වර්ගීකරණ ආයතනයක් වන ස්ටැන්ඩර්ඩ් ඇන්ඩ් පුචර් (එස් ඇන්ඩ් පී) විසින් වර්ගීකරණය කර තිබේ.

1 සිට 10 දක්වා පරිමාණයක් (අඩුම අවදානමේ සිට ඉහලතම අවදානම) මත, නයිජීරියාව, ටියුනීසියාව සහ කසාක්ස්ථානය වැනි රටවල් සමග ශ්‍රී ලංකාව ද තමන්ගේ බැංකු කර්මාන්තයේ රටක අවදානම් ඇගයීම (BICRA) අතින් 8වන කන්ඩායමෙහි ස්ථාන ගත කිරීමට එස් ඇන්ඩ් පී කටයුතු කළේය. ආසියාව තුළ ඉන්දුනීසියාව සහ පිලිපීනය 7 වන කන්ඩායමෙහි සිටිති. කාම්බෝජය සහ මොන්ගෝලියාව 9 වන කන්ඩායමට අයත් වන අතර වියට්නාමය 10 වන කන්ඩායමෙහි සිටී.

ශ්‍රී ලංකාවේ ආර්ථික ප්‍රශ්න සහ යුරෝපයේ දිගහැරෙන ගැඹුරු මූල්‍ය අර්බුදයට එහි නිරාවරනය ගැන අනතුරු ඇඟවූ දෙවන වර්ගීකරණ ආයතනය එස් ඇන්ඩ් පී වේ. ගෝලීය වෙළඳපොළෙහි සිදුවන කිසියම් වූ අවුල්වීමකින්, ආසියානු රටවල් අතර ශ්‍රී ලංකාව “ඉහලතම අවදානමක” සිටින බවට ෆිච් වර්ගීකරණ ආයතනය මෑතකදී පැවසීය.

පහල ආදායම් මට්ටම්, ලිහිල් නයගැනීමේ භාවිතාවන් සහ නය ආශ්‍රිත ප්‍රතිරක්ෂනයේ (underwriting) ප්‍රමිතීන් හා සමගාමීව දුර්වල නය ගෙවීමේ සංස්කෘතිය සහ නීතියේ පාලනය දුබල වීමේ සන්දර්භය යටතේ රටෙහි දුර්වල බාහිර ද්‍රවශීලීතාව වෙත එස් ඇන්ඩ් පී වාර්තාව සිය ඇඟිල්ල දිගු කළේය.

වාර්තාව “සාවද්‍ය කරනු සහිත, අතාර්කික විශ්ලේෂණ සහ ඉහල පරස්පරවරෝධයන්ගෙන්” යුක්ත බවට රටෙහි මහ බැංකුව බැහැර කළේය. කෙසේවුවද, එස් ඇන්ඩ් පී විවේචනය ප්‍රතික්ෂේප කල අතර සිය වාර්තාව නැවත ස්ථිර කළේය. ශ්‍රී ලංකාවේ “ව්‍යුහාත්මක දුර්වලතාවයන් සහ අසංවර්ධිත ආයතන” හේතුවෙන්, “බාහිර කම්පන සහ අභ්‍යන්තර

අසමතුලිතතාවයන්” වැනි අහිතකර තත්වයන්ට රට ගොදුරු විය හැකි බවට එය යලිත් තහවුරු කළේය.

පසුගිය වසර හා සැසඳීමේදී, සියයට 32 කින් වර්ධනය වූ (එනම් 2012 මුල් මාස හතර තුළ එක්සත් ජනපද ඩොලර් බිලියන 3.3කට) වෙළඳ හිඟය ප්‍රධාන ආර්ථික අසමතුලිතතාවය විය. ජාත්‍යන්තර මූල්‍ය අරමුදලේ (ජාමුඅ) නියෝගයන් දරනු ලෙස අභිබවා යමින්, එම කාල සීමාව තුළ අයවැය හිඟය රුපියල් බිලියන 285 (එජ ඩොලර් බිලියන 2.1) කට ලඟාවිය. 2012 සඳහා අයවැය හිඟය දළේනි යෙන් සියයට 6.2 ක් විය යුතු වන ජාමුඅ ඉලක්කය වෙත ලඟාවීම සඳහා මෙම වසරේ දෙවන අර්ධයේ දී, සමාජ තත්වයන් මතට ගැඹුරු ප්‍රහාර එල්ල විය හැකි බව එහි තේරුමයි.

2011 අවසානයේ දී, ආන්ඩුවේ බාහිර නය එජ ඩොලර් බිලියන 18.6 කට ලඟා විය. එය වසර පුරා සියයට 13 ක ඉහල යෑමකි. අප්‍රේල් අවසන් දී මුලු අගය තවත් ඩොලර් මිලියන 300 කින් ඉහල ගියේය. 2011 දී බාහිර නය පොලී ගෙවීම් ඩොලර් බිලියන 1 ක අද්දරටම ලඟා විය. මෙම බර ඉහල යමින් පවතී. ප්‍රධාන ලෙසම කල් පිරෙන බැඳුම්කර ආවරනයට, ජුනි 25 දා, මහ බැංකුව ඩොලර් මිලියන 229 ක් වටිනා සංවර්ධිත බැඳුම්කර නිකුත් කල අතර ඉදිරියේදී ඩොලර් බිලියන 1 ක බැඳුම්කර නිකුතුවක් නියමිතව ඇත.

2009 දී අනුමත වූන ඩොලර් බිලියන 2.6 ක නය මුදලේ අවසන් ඩොලර් මිලියන 400 ක වාරිකය ලබාගත් මොහොතෙහිම රජය තවත් ජාමුඅ නයක් බලාපොරොත්තුවෙන් සිටී. “මෙය බංකොලොත් වීමෙන් වැළැක්වීමේ (බේල් අවුට්) පැකේජයක් නොවේ. අප බලාපොරොත්තු වන්නේ ව්‍යාප්ත වූන මූල්‍ය පහසුකමකි.” මහ බැංකු අධිපති අජන් නිවාඩ් කබිරාල් රොයිටර් වෙත පැවසීය.

2009 නය පැකේජය යටතේ දැනටමත් ක්‍රියාවට නංවා ඇති කප්පාදු වැඩපිලිවෙලට වඩා දරනු වැඩපිලිවෙලක් අවශ්‍යයෙන්ම ඇතුලත් වන තවත් ජාමුඅ නය මුදලක් සඳහා රජයට බලකෙරී ඇති සත්‍යය කබිරාල්ගේ වාචික කෞශල්‍යයෙන් සඟවන්නට නොහැකිය.

පසුගිය වසර දෙක තුළ, නයගැතිභාවයේ සියයට 28 ක වාර්ෂික වර්ධනයෙන් උත්පාදනය වූනු ආර්ථික අසමතුලිතතාවයන් වෙත එස් ඇන්ඩ් පී වාර්තාව සිය අවධානය යොමු කොට තිබේ. යටිතල පහසුකම් ව්‍යාපෘති සංවර්ධනයට සහ දේශීය සහ විදේශීය ආයෝජන ඇදගැනීමට නය ප්‍රසාරනය වෙත මහින්ද රාජපක්ෂ ආන්ඩුව යොමුවී ඇත.

මෙම නය ඉහල නැගීම දළ දේශීය නිෂ්පාදනයේ කෙටිකාලීන ඉහලයාමක් උත්පාදනය කරන අතරේ දී, නය අර්බුදයක සලකුණු ඉස්මතු වෙමින් තිබේ. විශාලතම රාජ්‍ය බැංකුව වන ලංකා බැංකුව ගිය වසරේදී රුපියල් බිලියන 11.3 (ඩො. මිලියන 80) වටිනාකමකින් යුත් මුදලක් බොල් නය ලෙස කපා හැර තිබූ බව ගිය මාසයේ පාර්ලිමේන්තුවේ දී හෙලිදරව් විය. රාජ්‍ය බැංකු දෙකක් වන ලංකා බැංකුව සහ මහජන බැංකුව පසුගිය වසර 10 තුළදී, බොහෝ විට රජයේ දේශපාලකයන්ගේ අනුබලය ලත් නය පැහැර හරින්නන් ලබා ගත් රුපියල් බිලියන 125 ක් අතහැර දැමීමේය.

විදේශ සෘජු ආයෝජන විශාල ලෙස සුබෝපහෝගී හෝටල් සහ අනෙකුත් සංචාරක ව්‍යාපාරය හා සම්බන්ධ ව්‍යාපෘතිවලට සීමා වී තිබේ. ජූනි 24 දා සන්ඩේ ටයිම්ස් පුවත්පතේ ආර්ථික විශේෂඥ නිමල් සදරත්නට අනුව, ප්‍රකටව පවතින දූෂනය සහ හිතුවක්කාර රාජ්‍ය පාලනය හා ඒ හා සමානව ම “දිගින් දිගටම පවත්නා විරෝධතා සහ සැහැසිකම්” සහ “ලෝකය පුරා ඉස්මතුකොට පෙන්වන මාධ්‍ය නිදහසෙහි ගැටලු” තුලින් විදේශ ආයෝජන අධෛර්යමත් කෙරෙමින් පවතී.

මෙම කරුණු යොමු කෙරෙන්නේ, ජාමුඅ නියෝග ක්‍රියාත්මක කිරීමට සහ ආයතනික ලාභ සඳහා ස්ථිර තත්වයන් සැපයීමට රාජපක්ෂ ආන්ඩුවට ඇති හැකියාව සම්බන්ධව මූල්‍ය වෙලදපොලෙහි සැලකිල්ල කෙරෙහිය. තම කප්පාදු වැඩපිලිවෙලට එරෙහිව කම්කරු ජනතාව අතරේ පැන නගින අසහනයට මුහුණ දීමේදී, රජය වැඩිමනත් ලෙස මර්දනකාරී ක්‍රම මත රැඳේ. බෙදුම්වාදී දෙමල ඊලම් විමුක්ති කොටි සංවිධානයට (එල්ටීටීඊ) එරෙහිව කල මෘග යුද්ධයේ අවසානයෙන් වසර තුනකට පසුවත්, උතුර හා නැගෙනහිර හමුදා වාඩිලාගැනීම දිගටම පවතී.

මෙම වසරේ ලෝකයේ නරකතම කොටස් වෙලදපොලවල් අතරින් කොලඹ කොටස් හුවමාරුව (සීඑස්ඊ) 4 වන ස්ථානයේ සිටින බවට එක්සත් ජනපද ආයෝජන ආයතනයක් වන බීස්පෝක්

ඉන්වෙස්ට්මන්ට් ගෘප්, මෑතක දී ශ්‍රේණි ගත කලේය. පහල ප්‍රතිපල සහිත ශ්‍රීසිය, ස්පාඤ්ඤය, සහ යුක්ටේනය යන රටවල් 3 සමග, 2012 මුල් මාස හතර තුළ සීඑස්ඊ හි සියලු කොටස් මිල දර්ශකය සියයට 18.95 කින් පහල ගියේය. 2012 අප්‍රේල් අවසානය වන විට වාර්ෂික සීඑස්ඊ පිරිවැටුම තියුණු ලෙස සියයට 59 කින්, රුපියල් බිලියන 91 තෙක් ඇද වැටුණු අතර තම කොටස් මිල දර්ශකය සියයට 26 කින් පහල ගියේය.

මහ බැංකුව මගින් පාලනය කරන විශ්‍රාම අරමුදල් යොදා ගනිමින් රජය කොටස් වෙලදපොල හැසිරවීම සම්බන්ධව ද එස් ඇන්ඩ් පී වාර්තාව සිය සැලකිල්ල යොමු කලේය. “මහ බැංකු භූමිකාව මගින් පැන නැංවිය හැකි ගැටුම්කාරී තත්වයක් (අපට) පෙනේ” යැයි එය ප්‍රකාශ කලේය. “බැංකුවල ප්‍රතිපත්ති සම්පාදනය සහ අධීක්ෂනයට අමතරව, මහ බැංකුවේ මුදල් මංඩලය සේවක අර්ථසාදක අරමුදල් (ඊපීඑම්) ආයෝජනය ද අධීක්ෂනය කරයි. ශ්‍රී ලංකාවේ බැංකු කොටස් වල විශාලතම ආයෝජකයා මෙම අරමුදලයි.”

ඩොලර් බිලියන 2.6 ක ඇපදීමේ පැකේජයේ අවසන් වාර්තය අනුමත කරන්නට පෙර ශ්‍රී ලංකාවට පැමිණි ජාමුඅ කන්ඩායම, අවශ්‍ය තවත් කප්පාදු වැඩපිලිවෙලවල් දියත් කරන බවට වන රජයේ සහතිකය බාරගත්තේය. ශ්‍රී ලංකාව සඳහා තම ආර්ථික වර්ධන ඇස්තමේන්තු අගය සියයට 7.2 සිට සියයට 6.75 දක්වා අඩුකරන ලද ජාමුඅ, සිවිල් යුද්ධය අවසානයේ පටන් ඉහලම අගය වන සියයට 9.5 කට වාර්ෂික උද්ධමන අනුපාතය ඉහල නගින බවට අනාවැකි පල කලේය. දේශීය බුද්ධිමතුන්ගේ මන්ඩලයක් වන පාත්තයින්ඩර් හි මෑත වාර්තාවක මෙසේ නිගමනය කලේය. “අවාසනාවට, අහිතකර ගෝලීය ආර්ථික ප්‍රවණතාවන්ගේ සහ ගෙවුම් ශේෂයන්හි ප්‍රතිපත්ති-ප්‍රේරක අසමතුලිතතාවන්ගේ සංයෝජනයෙන් තේරුම් යන්නේ පහසු තෝරා ගැනීම් නොමැති බවය. ආර්ථිකය ස්ථාවර කරන්නට බලධාරීන්හට සංකෝචන ප්‍රතිපත්ති නොපසුබටව කරගෙන යාම අවශ්‍යය. (එනම්, තමන්ගේ මට්ටමට ජීවත්වීම)”

වෙනත් වචනවලින් පැවසුවහොත්, රාජපක්ෂ ආන්ඩුව බනිජතෙල් හා අනෙකුත් සහනාධාර කපා හැරීම, මූර්ත වැටුප් පහල දැමීම, සහ රාජ්‍ය අංශයේ රැකියා සහ සේවා කප්පාදු වැනි තම “සංකෝචන” වැඩපිලිවෙලවල් ගැඹුරු කිරීම තුලින් තවත් දැවැන්ත සමාජ සහ දේශපාලන අසහනයකට මග පාදනු ඇත.